

Olen samaa mieltä, tämä on tosi kiinnostava aihe, ja tarkkailtavaa aineistoa riittää omassa ja ystäväpiirissä. Antikaisen kirjassa Kasvatus, elämänkulku ja yhteiskunta käsiteltiin mielenkiintoisesti elämänkulkuun vaikuttavia tekijöitä, ja painotettiin sitä että yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat elämänkulkuun vahvemmin kuin yleisesti esitetään. Identiteettimme on paljolti kulttuurissa vallitsevien uskomusten vaikuttama, ja vielä enemmän niiden ihmisten, jotka meitä ohjaavat. Yhteiskunnat ja kulttuurit tarjoavat ikään kuin käsikirjoituksia ja roolijakoja kehitykseen ja käyttäytymiseen ”elämän näytelmässä”. Eikö näin ole? Lisäksi elämänkulkua selittävät seuraavat asiat: henkilökohtaiset ominaisuudet (terveys, älykyys jne.); sosiaalistumisen, tuen ja ohjauksen lähteet, jotka auttavat selviytymään; ympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja esteet sekä sosiaaliluokan, etnisen ryhmän, ikäryhmän, sukupuolen tai sosiaalisen verkoston mukaan; henkilökohtaiset resurssit, investoinnit ja ponnistelut tavoitteen saavuttamiseksi.

Omista vanhemmistani äitini oli käynyt koulua, mutta jätti lukion kesken sodan aikana. Hän oli kotiäitinä, ja lähti pitäjän parhaaksi tunnettuna itseoppineena kokkina kotitalousopettajaksi noin 35-vuotiaana. Sitten hieman myöhemmin keski-ikässä hän kouluttautui uuteen ammattiin, jossa toimi sairaseläkkeelle siirtymiseen saakka. Isäni kävi kansakoulun ja hän oli maanviljelijä. Häinkin onnistui kuitenkin etenemään aluksi sivutoimena aloittamallaan vakuutusmyyjänä toimitusjohtajaksi saakka. Ei taitaisi onnistua enää nykyään kansakoulupohjalta?

Omiin valintoihini on vaikuttanut paitsi oma koulumenestykseni ja kiinnostukseni, myös vanhempieni kannustus koulutukseen. Muutin toiselle paikkakunnalle peruskoulun viimeisellä luokalla ja parhaat kaverini jäivät lapsuuspaikkakunnalle, tosin hekin lähtivät lukioon. Lukion käynti oli minulle itsestänselvyys, samoin yliopisto-opinnot. Alan (biologia) valitsin mielenkiinnon mukaan mutta melko sattumanvaraisesti, kieletkin olisivat kiinnostaneet. Akateeminen urani oli polveilevaa ja pätkittäistä, ja jätin sen nyt taakseni. Ehkäpä äidin esimerkki on ollut vaikuttamassa myönteisesti siihen että itsekkin uskaltauduin vielä tässä iässä ope-koulutukseen! Omat lapseni ovat lähteneet opiskelemaan akateemiselle alalle. Olen koittanut painostamatta selittää heille, että se ei saata varmistaa työpaikan saantia, ja että kannattaisi ehkä harkita ammattikoulutusta. Sen arvostus on mielestäni kasvanut siitä, mitä se oli omassa nuoruudessani. Mutta molemmat ovat pitäneet kiinni omista kiinnostuksen kohteistaan ja päässeet opiskelemaan omaa alaansa. Toivon parasta, ja on mielenkiintoista seurata miten heidän opiskelu- ja työelämäpolkunsu tuleekaan mutkittelemaan.